

ZEMAN Ferenc
segédlevéltáros
Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád Megyei Levéltára,
Szeged

assistant archivist
National Archives of Hungary, Csongrád County Archives,
Szeged, Hungary
email: zeman.ferenc.csaba@mnl.gov.hu

PÁRTPREFERENCIÁK A KÉTMANDÁTUMOS
TÖRVÉNYHATÓSÁGI JOGÚ VÁROSOKBAN A KÉT
VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT

THE PARTY PREFERENCES IN THE TWO MANDATE
MUNICIPALITY RANK CITIES BETWEEN THE TWO
WORLD WARS

ABSTRACT

In this study I will compare the two mandate municipality rank cities between the two world wars – Győr, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Miskolc and Pécs – based on the party preferences of the citizens and the voting results for the national assembly and the parliament during the Horthy-era. In general we can say that on a national level the hegemony of the ruling party can be observed. There was no alternating regime however victory was rarely handed to the ruling party candidates on a silver plate. In many cases they had to adapt to local conditions as regional associations and lobbyists did not automatically support the ruling party moreover often gave a price for their support.

The proceedings and circumstances of the elections naturally depended on local and world political events. Due to the tactics of the ruling party and the administration the opposition often claimed that they would have had the chance to win nationally in a clean election. After the second half of the 1930-s the competition between the left and far right opposition gradually grew more and more fierce. On the other hand we can conclude that during the Horthy-era the secret ballots of the two mandate municipality rank cities – similarly to those in Budapest

and the other municipality rank cities – showed the ruling party and the opposition going head to head with the exception of the elections of 1920 and 1939.

Kulcsszavak: törvényhatósági jogú városok, nemzetgyűlési választások, országgyűlési választások, összehasonlítás, mandátum, kormánypárt, ellenzék

Keynotes: municipality rank cities, national assembly elections, parliamentary elections, comparison, mandate, ruling party, opposition

Tanulmányomban a két világháború között kétmandátumos törvényhatósági jogú városok – Győr, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Miskolc és Pécs – Horthy-korszakbeli nemzetgyűlési és országgyűlési választási eredményeit, és az itt élő választásra jogosult polgárok pártpreferenciáit vettem össze. Előzetesen általánosságban elmondható, hogy ezeken a választásokon országos szinten a kormánypárt hegemoniája figyelhető meg. A pártok között nem volt váltógazdaság, a győzelem azonban csak ritkán kínálkozott tálcán a kormánypárt jelöltjeinek. A lokális viszonyokhoz sok esetben alkalmazkodniuk kellett, a helyi szinten befolyással bíró egyesületek, érdekképviselők nem sorakoztak fel automatikusan a kormánypárt mögé, sőt gyakran megkérték támogatásuk árát.

A Horthy-rendszerben megrendezett első nemzetgyűlési képviselő-választásokra 1920 januárjában, 1920 nyarán és 1921 októberében három részletben került sor. Ezek valamennyi választókerületben titkosan és széles körű választójog alapján zajlottak le. A kétmandátumos törvényhatósági jogú városokban az adott város társadalmi összetételének és vallási hovatartozásának megfelelően ekkor a Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának (KNEP), vagy a Kisgazdapártnak a hegemoniája volt megfigyelhető. Társadalmi összetételét tekintve Hódmezővásárhely leginkább a szintén mezőváros Kecskeméttel mutatott hasonlóságot, a két város lakosságának vallási összetétele ugyanakkor különböző volt. A református többségű Hódmezővásárhelyen mindkét mandátumot a kisgazda színekben induló jelöltek nyerték el. A katolikus Kecskemét választókerületeiben Rubinek Gyula kisgazda és Pekár Gyula KNEP jelölt megosztotta a két mandátumot, ellenjelöltjük nem volt. A szintén katolikus Győr két választókerületében a KNEP jelöltjei – Hegyeshalmy Lajos és Waigandt Antal – egyhangú mandátummal lettek képviselők. A miskolci második választókerületben Róbert Emil, a KNEP jelöltje diadalmaskodott, míg az elsőben gróf Andrassy Gyula pártonkívüliként szerzett egyhangú mandátumot. E városban szintén a katolikus volt a legnagyobb felekezet, ugyanakkor jelentős volt a reformátusok és az izraeliták aránya is. A szintén katolikus lakosságú Pécs első választókerületében Ráday Gedeon pártonkívüli programmal végzett az élen liberális, de pártonkívüliként fellépő ellenjelöltjével, Hamerli Imrével szemben. Egyedül a mecsekaljai város második választókerületében választottak meg ellenzékinek elkönyvelhető jelöltet. Itt a liberális Baumann Emil pártonkívüliként indult és pótválasztáson diadalmaskodott a KNEP jelöltje, Komócsy István felett. Az első nemzetgyűlési választás mérlege tehát az öt kétmandátumos városban az országos eredményekkel szinkronban a kormánypártok és a hozzájuk közel álló,

függetlenként induló képviselőjelöltek teljes fölényét mutatta. A tíz mandátumból öt választás nélkül került a kormánypártokhoz kötődő képviselőjelöltek birtokába, míg négyet választási küzdelem során hódítottak el, mindössze egy esetben születtett ellenzéki győzelem. Ugyanakkor a képet jelentősen torzítja az a tény, hogy a Magyarországi Szociáldemokrata Párt (MSZDP) nem vett részt a választásokon, ezért hívei jó része – már ott, ahol volt választási eljárás – távol maradt a szavazástól vagy tiltakozása jeléül – ha nem volt megfelelő, például liberális alternatíva – érvénytelenül voksolt. Utóbbira példa, hogy Miskolcon a második választókerületben a leadott szavazatok több mint harminc százaléka érvénytelen volt. Az ipari központokban – Győrben, Miskolcon és Pécsen – élő jelentős számú munkásság tehát ezen a választáson még nem tudott szociáldemokrata képviselőt küldeni a nemzetgyűlésbe.¹

1922-ben a konszolidációnak még nem voltak számottevő eredményei és a közigazgatási apparátus ráhatási potenciálja sem működött igazán hatékonyan, ezért Bethlen István miniszterelnök az esedékes nemzetgyűlési választáson csak az egyszerű többség biztos megszerzését tartotta reálisnak. Az öt titkosan választó kétmandátumos törvényhatósági jogú városban a szociáldemokraták újbóli aktivizálódásával, valamint az új kormánypárttal, az Egységes Párttal (EP) szemben ellenzéki vonalat képviselő keresztény, liberális és függetlenségi pártok fellépésével a miniszterelnök igen kiélezett választási küzdelemre számíthatott. Ezt támasztotta alá az a tény is, hogy immár egyetlen mandátum sorsa sem dőlt el egyhangúlag.

Győr első választókerületében a kormánypárttal szövetséges Keresztény Nemzeti Egység Pártja (KNEP) jelölt – Hegyeshalmy Lajos – pótválasztáson nyerte el a mandátumot, ellenfele az ugyancsak kormánytámogató nemzeti polgári párti Németh Károly volt. A második választókerületben szintén pótválasztás után szoros küzdelemben Miákits Ferenc szociáldemokrata jelölt győzedelmeskedett a keresztény ellenzékét képviselő Boros Alán felett. Miákits 1924-ben, Hegyeshalmy pedig 1925-ben elhunyt, ezért mindkét választókerületben időközi választásra volt szükség. Az első kerületben az 1922-ben alulmaradó Németh Károly, míg a másodikban az MSZDP új jelöltje Malasits Géza jutott be a nemzetgyűlésbe. Hódmezővásárhelyen az első választókerület mandátumának Bethlen István örülhetett, míg a második kerületben Szeder Ferenc szociáldemokrata jelölt, majd mandátumról való lemondása után, az időközi választáson a pártonkívüli kisgazda programmal induló Kun Béla végzett az élen. Kecskemét mindkét kiadó mandátumát kormánypárti jelölt – Pekár Gyula és Zsitvay Tibor – szerezte meg. A választási küzdelemben mindketten függetlenségi párti jelöltet győztek le. A miskolci első választókerületben a kormányhoz közel álló Nemzeti Polgári Párt jelöltje, Szentpály István pótválasztáson, minimális előnyel nyert Huska Vilmos, a liberális Nemzeti Demokrata Párt jelöltje ellen. A képviselő 1924-ben bekövetkezett halála után az időközi választás pótválasztását viszont már Huska nyerte fajvédő párti ellenfelével szemben. 1922-ben a második választókerületben Reisinger Ferenc szociáldemokrata jelölt nagyarányú győzelmet aratott a KNEP színeiben induló

ellenfele felett. A pécsi helyzet is érdekesen alakult: az első választókerületben, pótválasztás után a pártonkívüli, de az EP által támogatott Oberhammer Antal Hamerli Imrét, a liberális, ugyanakkor pártonkívüliként induló ellenfelét maga mögé utasítva került be a nemzetgyűlésbe. A második kerületben viszont nagyarányú szociáldemokrata győzelem született, ezt a mandátumot Esztergályos János kapta meg.

Az erőviszonyok kiegyenlítettségét mutatja, hogy a kétmandátumos városok képviselői helyeinek sorsa tízből öt esetben pótválasztáson dőlt el. Megfigyelhető, hogy az Egységes Párt azokban a választókerületekben, ahol nem látta biztosnak a kormánypárti győzelmet, saját jelöltet nem állított, inkább teret engedett kereszténypárti szövetségeseinek. A tíz kiadó képviselői helyre csak két városban, Hódmezővásárhelyen és Kecskeméten indított saját jelölteket, ahol a négy lehetségesből három mandátumot meg is szerzett. Hogy a kormánypárti félelmek nem voltak alaptalanok, bizonyítja az 1922-ben megszerzett négy szociáldemokrata, illetve ellenzéki mandátum, melyek számát az időközi választások során sikerült megtartani, sőt a miskolci liberális győzelemmel eggyel még növelni is. Ebben az öt városban tehát a politikai erőviszonyok igen kiegyenlítették voltak, a választási győzelem sokszor csupán nüanszokon múlt. Ebből a szempontból nem volt kivétel Hódmezővásárhely sem, ahol a liberális jelölt még a miniszterelnököt is meg tudta szorítani. Az Egységes Párt országosan kivívott nagyarányú győzelmét elsősorban a vidéki választókerületek nagy részében visszaállított nyílt szavazásos választási procedúrájának köszönhette.

1926-ban a javuló gazdasági eredmények tudatában az Egységes Párt vezetősége a négy évvel korábbinál jobb választási eredményt sem tartott elképzelhetetlennek. A kormánypárt a titkos és immár pártlistákra szavazó körzetekben is előrelépésre számított, ezért minden kétmandátumos városban saját hivatalos lajstromot állított, várakozásai azonban nem teljesültek. Miskolcon és Győrben az EP listája utolsó lett és mandátum nélkül maradt. Hódmezővásárhelyen a második hely egy mandátumot ért, melyet Mayer János kapott. Pécsen a városszerte népszerű, 1922-ben még pártonkívüliként képviselővé választott Oberhammer Antal által vezetett lajstromnak sikerült az élen végezni, és a listavezetőt a parlamentbe juttatni. Kecskeméten Zsitvay Tibornak és Pekár Gyulának kormánypárti jelöltként ezúttal ellenjelölt híján, választás nélkül sikerült megismételni az 1922-es eredményt és begyűjteni a két mandátumot.

Látható tehát, hogy a vizsgált öt város eredményei jelentős szóródást mutatnak. Győrben a kormánypárti vereség nem volt olyan súlyos, mivel az élen az EP szövetségese, a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt (KGSZP) elnöke, gróf Zichy János végzett. A második mandátumot viszont Malasits Géza, az 1924-es időközi választáson már győzedelmeskedő szociáldemokrata jelölt gyűjtötte be. Hódmezővásárhelyen az első mandátumot Kun Béla polgári ellenzéki képviselő hódította el. Pécsen a mandátumot érő második helyre az Esztergályos János volt nemzetgyűlési képviselő vezette szociáldemokrata lista futott be. Miskolcon némi

meglepetésre a Gömbös-féle Fajvédő Párt listáját vezető Borbély–Maczky Emil első helyen jutott az országgyűlésbe, második helyen pedig a Reisinger János, korábbi nemzetgyűlési képviselő által vezetett MSZDP lajstrom végzett. Győrben, Miskolcon és Pécsen tehát a második mandátumot a szociáldemokraták szerezték meg. Hódmezővásárhelyen a régi függetlenségi vonalat képviselő Kun Béla lett képviselő, Miskolcon pedig a liberálisok helyét a jobboldali ellenzék vette át, és nyert el egy mandátumot. Összességében az EP és szövetségese, a KGSZP a tíz kiadóból öt mandátumhoz jutott. Országos viszonylatban a kormánypárt ezen a választáson aratta az egyik legnagyobb arányú győzelmét, és a titkos körzetekben is jelentős szavazóbázis-bővülést ért el, az ellenzéki erők visszaszorultak, mandátumaik száma a felére csökkent. Ugyanakkor az általunk vizsgált öt kétmandátumos törvényhatósági jogú városban ez a tendencia nem, vagy csak korlátozottan, elsősorban kisebb ellenzéki szavazatvesztés formájában érvényesült, ezen településeken a baloldali ellenzéki erők jórészt megtartották pozícióikat.

Az 1931-es választások során a gazdasági világválság visszaesést hozott az EP országos támogatottságában, az öt kétmandátumos törvényhatósági jogú város választási eredményei viszont nagyfokú hasonlóságot mutatnak az öt évvel korábbi voksolás kimenetelével. Győrben az Egységes Párt és a KGSZP közös listáját vezető Ernszt Sándor végzett az élen, a második mandátumot pedig ismét a szociáldemokrata lista vezetője, Malasits Géza nyerte el. Pécsen az előző választáshoz hasonló eredmény született, ismét az Egységes Párt, ezúttal Vargha Imre által vezetett lajstroma végzett az élen, második pedig újra az MSZDP és Esztergályos János lett. Miskolcon a szociáldemokraták Reisinger Ferenc vezette listája került az élre, második helyen pedig a Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt (FKgP) listavezetőjeként a fajvédő múlttal rendelkező Eckhardt Tibor került a képviselőházba. Hódmezővásárhelyen helycsere történt, ezúttal az első mandátum jutott az Egységes Párt lajstromának és Erney Istvánnak, a második képviselői helyet pedig az immár kisgazda színekben politizáló Kun Béla kapta. Kecskeméten az 1920 óta tartó kormánypárti hegemóniát az FKgP-nek sikerült megtörnie: a második mandátumot helyi listavezetője, Sándor István nyerte el. Az első mandátummal immár harmadjára Zsitvay Tibor lett képviselő. Az általunk vizsgált öt városban is megfigyelhető az országos tendencia: a szociáldemokraták mellé, jelentős ellenzéki erőként felzárkózott a nem sokkal korábban újraalakított Független Kisgazdapárt, amely elsősorban a jelentős agrárnépességgel bíró Hódmezővásárhelyen és Kecskeméten tett szert rövid idő alatt számottevő támogatottságra, utóbbi helyen a kormánypárt egyik mandátumát hódította el, ugyanakkor Hódmezővásárhelyen Kun Béla saját helyi népszerűségét állította a párt szolgálatába, Miskolcon pedig Eckhardt Tibor országos népszerűségét és ismertségét kihasználva tudott mandátumot szerezni. Emellett a szociáldemokraták is megtartották a korábbi három képviselői helyüket.

1935-ben már Gömbös Gyula állt a kormány élén, aki más típusú politikájával – igaz több helyen közigazgatási és karhatalmi presszió alkalmazásával – ismét az

1926-os nagyarányú győzelemhez hasonló sikerre vezette az immár Nemzeti Egyiség Pártjára (NEP) átnevezett kormánypártot. Az öt kétmandátumos törvényhatósági jogú város közül Győrben az MSZDP listája végzett az élen, Malasits Géza immár negyedik alkalommal lett a város képviselője. A második mandátumot a NEP által támogatott Reformnemzedék jelöltje, Drobni Lajos nyerte el. Pécsett az erőviszonyok változatlanok maradtak: az élen a Fabinyi Tihamér által vezetett NEP lista végzett, a második helyet pedig az MSZDP listavezetője, Esztergályos János szerezte meg. Kecskeméten az FKgP lajstroma helyet cserélt a NEP-pel: Eckhardt Tibor kapta az első mandátumot, míg a kormánypárti Zsitvay Tibornak ezúttal a második jutott. Miskolcon a megkötött, majd Gömbös Gyula által később felrúgott választási szövetségnek megfelelően a NEP és az FKgP Keresztény Nemzeti Front néven közös listát indított, melynek sikerült az élen végeznie. A parlamentbe a lista második helyezettje, a kormánypárti Görgey László került, a listát vezető Eckhardt kecskeméti mandátumát tartotta meg. Hódmezővásárhelyen a választásról választásra egyre jobb eredményt elérő szociáldemokrata lista óriási meglepetést keltve megnyerte a választást. Az eredményes szervezőmunkának és a személyes tehetségnek köszönhető diadal elhozta a lajstromot vezető Takács Ferenc számára a képviselőiséget. A második bejutó helyet a Kun Béla vezette agrárellenzéki lista szerezte meg.

Összességében elmondhatjuk, hogy az általunk vizsgált városokban az országosan megfigyelhető kormánypárti előretörés nem érvényesült, sőt a voksolás eredménye inkább a szociáldemokraták előretörését mutatta. Ezekben a településeken a párt történetének legjobb eredményét érte el, Kecskemét kivételével mindenhol sikerült mandátumot szereznie, Győrben és Hódmezővásárhelyen pedig a legtöbb szavazatot kapta. A kormánypárt mandátumszáma az előző választáshoz hasonlóan alakult, jelöltjei négy képviselői helyet szereztek. A Független Kisgazdapárt viszont mindössze egy mandátumot tudott elérni, mivel Hódmezővásárhelyen Kun Béla ezúttal nem kisgazda színekben indult, a Miskolcon is diadalmaskodó Eckhardt pedig kecskeméti mandátumát tartotta meg.

1939-ben, a korszak utolsó választásán a Magyar Élet Pártja (MÉP) néven működő kormánypárt egy minden korábbinál kiélezettebb versenyben és immár teljesen titkos választáson – igaz a választásra jogosultak számának újabb cenzusemeléssel való csökkentése mellett – tudott nagyarányú győzelmet aratni. Az ekkor uralkodó közhangulatot a kétmandátumos városok választási eredményei is tükrözik. A revíziós területgyarapodások légkörében megrendezett voksoláson a kormánypárt népszerűségének csúcspontján volt. A hadikonjunktúrának és a kormány szociálpolitikai reformjainak köszönhetően az életszínvonal lassú javulásnak indult. Ebben a légkörben a Magyar Élet Pártjának lajstromai Hódmezővásárhelyen, Miskolcon és Pécsen mindkét mandátumot begyűjtötték. Sorrendben haladva: Temesváry Imre, Lénárt János, Lukács Béla, Molnár Dezső, Imrédy Béla és Somogyi Ferenc lett képviselő. Győrben Törley Bálint, a MÉP listájának vezetője nyerte el az első mandátumot. Malasits Géza itt egyedülálló módon megsze-

rezte a második képviselői mandátumot jelentő helyet, ami ezúttal a két másik veterán szociáldemokrata politikusnak – Reisinger Ferencnek Miskolcon, Esztergályos Jánosnak pedig Pécsen – nem sikerült. A kormánypárti hegemoniát Kecskeméten a második képviselői hely megszerzésével a kisgazda Révész Lászlónak sikerült még megtörnien. Itt az első mandátummal a MÉP színeiben Szász Lajos jutott be a képviselőházba. A szélsőjobboldal lajstroma Hódmezővásárhelyen és Pécsen indult el, de egyik városban sem tudott a mandátumhoz szükséges számú szavazatot összegyűjteni. Hódmezővásárhelyen ugyanakkor az új mandátumszámítási módszer sajátosságai és a négy indulási jogot szerző lista miatt csupán 295 szavazat hiányzott ahhoz, hogy Matolcsy Mátyás a Nemzeti Front képviselőjelöltje elnyerje a második helyezettnek járó mandátumot. Ugyanakkor a Nemzeti Front lajstroma csak harmadik lett a szociáldemokraták mögött, Takács Ferenc mindössze 19 szavazattal maradt le a mandátumot érő befutó helyről.²

A Horthy-korszak két nemzetgyűlési és négy országgyűlési képviselőválasztását tekintve Hódmezővásárhelyt két tényező különbözteti meg a többi kétmandátumos törvényhatósági jogú várostól. Az egyik Kun Béla személye, aki 1922-től 1939-ig, hol pártonkívüli agrárprogrammal, hol függetlenségi pártiként, hol pedig kisgazdaként egymás után négy alkalommal is megválasztásra került. Általa ellenzéki, de a győri, miskolci és pécsi tendenciáktól eltérően nem szociáldemokrata, hanem polgári ellenzéki politikus képviselte a várost. Ez az eltérés egyértelműen a lakosság társadalmi rétegződésének különbözőségéből fakadt. Az imént felsorolt három városban elsődleges ipari jellegük miatt jelentős munkástömeg élt, amely a szociáldemokrata jelöltekben hitt, míg Vásárhelyen a dualizmus korába visszanyúló függetlenségi érzületű agrárnépesség túlsúlya volt megfigyelhető. A város társadalmi szerkezete leginkább Kecskeméthez volt hasonló, ahol szintén a főként a hatalmas külterületen élő gazdatársadalom és mezőgazdasági munkásság volt túlsúlyban. Ugyanakkor Vásárhely és Kecskemét választóinak politikai állásfoglalásai csak nyomokban – például az 1931-es választási eredmény tekintetében – hasonlítottak egymásra.³

A másik, többi településtől eltérő hódmezővásárhelyi eredményt az 1935-ös választás hozta, amikor Vásárhelyen megtört a kormánypárti, polgári ellenzéki „tandem”, és meglepetésre a szociáldemokrata lista győzedelmeskedett. E siker Takács Ferenc egyéni tehetsége és évek óta tartó pártszervező munkája mellett a nem megfelelő kormánypárti jelöltek kiválasztásának is köszönhető volt. A vásárhelyi agrártöbbségű társadalom a jelöltállításnál – a korábbi választásokhoz hasonlóan – elvárta volna a földművelésügy magas szintű képviselőjét, amit azonban a NEP ezúttal figyelmen kívül hagyott.

A választások lebonyolódásának körülményeit természetesen aktuálpolitikai és világpolitikai események is befolyásolták. Az ellenzéki pártok a kormánypárt és a közigazgatási apparátus által alkalmazott „fogások” miatt gyakran hangoztatták, hogy tiszta viszonyok között akár az országos választások megnyerésére is esélyük lehetett volna. Az 1930-as évek második felétől a baloldali és a szélsőjobb-

oldali ellenzék is egyre élesedő harcot vívott egymással. Az 1920-as és az 1939-es választások kivételével ugyanakkor megállapítható, hogy a titkosan választó kétmandátumos törvényhatósági jogú városokban – de Budapesten és a többi törvényhatósági jogú városban is – a kormánypárt és az ellenzék küzdelme kiegyenlített volt.⁴

JEGYZETEK / NOTES

1. 1920. évi népszámlálás. Első rész. A népesség főbb demográfiai adatai községek és népesebb puszták, telepek szerint. In. Magyar Statisztikai Közlemények. Új sorozat. 69. kötet. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal. Pesti Könyvnyomda Rt. Budapest. 1923. 12–13, 18–19., 82–83., 98–99., 110–111. old.
2. Hubai László (2001): Magyarország XX. századi választási atlasza 1920–2000. CD-ROM. Napvilág Kiadó, Budapest.
3. Honvári János (1997): Győr története a két világháború között. 111. old. In. Bana József–Morvai Gyula (szerk.): Győr története a kezdetektől napjainkig. Győr Megyei Jogú Város Levéltára. Győr. 109–124. old.; Dobrossy István–Stipta István (szerk.) (2007): Miskolc története V/1. 1918-tól 1949-ig. BAZ Megyei Levéltár–Hermann Ottó Múzeum. Miskolc. 50–51. old.; Paksi Zoltán (1999): Nemzetgyűlési és országgyűlési választások Pécsen (1922, 1926, 1931). In. Font Márta–Vonyó József (szerk.): Tanulmányok Pécs történetéből 5–6. Pécs Története Alapítvány. Pécs. 219–240. old.; Szilágyi Zsolt (2011): Város és elit. A Horthy-kori Kecskemét történeti földrajzi és társadalomtörténeti megközelítésben. Doktori értekezés. DE–BTK. Kézirat. Debrecen. 70–71. old. In. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/118052/%c3%89rtekez%c3%a9s-t.pdf?sequence=8&isAllowed=y> (a letöltés ideje: 2020. április 22.)
4. Püski Levente (2006): A Horthy-rendszer. Pannonica Kiadó. Budapest. 113–116., 132., 134. old.

FELHASZNÁLT IRODALOM / REFERENCES

1920. évi népszámlálás. Első rész. A népesség főbb demográfiai adatai községek és népesebb puszták, telepek szerint. In. Magyar Statisztikai Közlemények. Új sorozat. 69. kötet. Magyar Kir. Központi Statisztikai Hivatal. Pesti Könyvnyomda Rt. Budapest. 1923.
- Dobrossy István–Stipta István (szerk.) (2007): Miskolc története V/1. 1918-tól 1949-ig. BAZ Megyei Levéltár–Hermann Ottó Múzeum. Miskolc.
- Honvári János (1997): Győr története a két világháború között. In. Bana József–Morvai Gyula (szerk.): Győr története a kezdetektől napjainkig. Győr Megyei Jogú Város Levéltára. Győr.
- Hubai László: Magyarország XX. századi választási atlasza 1920–2000. CD-ROM. Budapest, 2001, Napvilág Kiadó.

- Paksi Zoltán (1999): Nemzetgyűlési és országgyűlési választások Pécsen (1922, 1926, 1931). In. Font Márta–Vonyó József (szerk.): Tanulmányok Pécs történetéből 5–6. Pécs Története Alapítvány. Pécs.
- Püski Levente (2006): A Horthy-rendszer. Pannonica Kiadó. Budapest.
- Szilágyi Zsolt (2011): Város és elit. A Horthy-kori Kecskemét történeti földrajzi és társadalomtörténeti megközelítésben. Doktori értekezés. DE–BTK. Kézirat. Debrecen. In. <https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/118052/%c3%89rtekez%c3%a9s-t.pdf?sequence=8&isAllowed=y> (a letöltés ideje: 2020. április 22.)